

ANNEX VII:

Vocabulari

El vocabulari presentat a continuació recull diverses paraules utilitzades en la variant dialectal del Pallars. La seva confecció s'ha dut a terme a partir de les explicacions realitzades pels mateixos informants de la zona i dels treballs lingüístics de Pep Coll (1991) *El Parlar del Pallars*. Editorial Empúries.

- **Amontanyar**: menar el bestiar a la muntanya, principis d'estiu
- **Alzòrens**: aleshores
- **Àrguets**: àrguens, ormeig de transport utilitzat en el Pallars Sobirà
- **Auvella**: ovella
- **Baleiar**: en les feines de batre, escombrar superficialment les palles de la batuda per separar-les del gra. Es feia amb una escombra poc espessa dita **baleadora**
- **Ban**: vedat, tros de terreny particular
- **Bana**: banya
- **Barsa**: rama de l'esbarzer
- **Bordaler**: masover
- **Brena**: berena, menjar que hom porta en anar de camí o treballar fora de casa
- **Borda**: edificació utilitzada per a guardar palla, i per a tancar-hi el bestiar
- **Buscalla**: tros de branca o soca gruixuda per cremar
- **Buscallada**: cop de buscalla
- **Canaula**: collar de fusta que serveix per estacar el bestiar a la menjadora
- **Clatella**: esquerdada d'una paret o escletxa d'una fusta
- **Comunera**: biga principal que forma la carena del teulat
- **Corral**: estable. Pis de baix de la borda on s'hi estabulaven els animals.
- **Corral batedor**: Part associada a la borda, en alguns casos coberta, amb el terra de pedra per poder batre el gra un cop segat.
- **Cort**: utilitzat també per anomenar l'estable.
- **Degú** o **digú**: ningú
- **Eqües**: Conjunt d'egües, cavalls, ases, someres, mules i matxos (un o dos sementals per explotació)
- **Eqüecer**: Persona que té cura dels eqües.
- **Feven**: feien
- **Forment**: blat
- **Era**: paller. Segon pis de la borda on s'hi guarda la palla.

- **Gaiàl:** obertura gran sense finestra, feta a la paret d'un edifici, habitualment sota el teulat
- **Garba:** Feix d'espigues tallades
- **Garrota:** pastanaga
- **Géspet:** herba fina, relliscosa i punxent quan és seca, que es fa per terra en l'alta muntanya (*Festuca eskia*)
- **Girada:** recorregut que cada dia emprèn el pastor amb el ramat
- **Grípia:** Compartiment de la menjadora on es posa la palla per al bestiar
- **Haveria:** conjunt d'animals domèstics en general, especialment el bestiar boví
- **Llosat:** teulat
- **Mai:** mes de maig
- **Maiencs:** pastura de primavera, herba que es dona a les bèsties pel maig
- **Mallar:** batre
- **Munter:** pila, conjunt de coses superposades
- **Natres:** nosaltres
- **Orc/a:** estrany, esquerp
- **Pasto:** dit de l'herba o palla per al bestiar
- **Pastor:** Persona que té cura del ramat d'ovelles
- **Peixent:** fracció d'herba que queda després de dallar i que és pasturada pel bestiar.
- **Péixer:** Acció de pasturar els prats, després d'haver estat dallats.
- **Pessó:** munt de palla o herba seca
- **Pleta o pletiu:** indret de muntanya, sense tanques, on fa nit el bestiar
- **Polalla:** aviram
- **Raiada:** els raigs del sol
- **Repeixent:** Fracció d'herba que queda després de dallar el prat per segona vegada.
- **Repéixer:** Pasturar el que queda després de dallar els prats per segona vegada.
- **Séguel:** sègol
- **Sistra:** herba molt bona per al bestiar, que es fa al cap de les muntanyes (*Meum athamanticum*)
- **Tamé:** també
- **Trapes:** obertures situades al terra del paller, arran de la paret on hi ha les menjadores, per les quals es tira la palla a l'estable
- **Trebol:** Àrea del sostre o coberta d'una habitació, arran de la paret

- **Tremallar:** caminar per un conreu, tot trepitajnt el sembrat o els cultius
- **Trumfa:** patata
- **Tocinus:** Explotació porcina
- **Vacum:** bestiar boví, conjunt de bous i vaques
- **Vaquer:** Persona que té cura de les vaques
- **Vatres:** vosaltres
- **Ventador:** Màquina agrícola emprada per a ventar el gra i separar-ne la palla
- **Vianda:** escudella de patates i cols (o altres verdures) bullides a l'olla i amanides.